

Bruksela, 24 marca 2020 r.

Do wiadomości:

Ursula von der Leyen, Przewodnicząca Komisji Europejskiej

Nicolas Schmit, Komisarz ds. Zatrudnienia i Praw Socjalnych

Janusz Wojciechowski, Komisarz ds. Rolnictwa

Stella Kyriakides, Komisarz ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności

Ylva Johansson, Komisarz do Spraw Wewnętrznych

Temat: epidemia COVID-19, pracownicy w rolnictwie i produkcji żywności zasługują na lepszą ochronę

Szanowna Pani Przewodnicząca, drodzy Komisarze,

Po pierwsze, chcę podziękować za wasze przywództwo w tych burzliwych czasach.

Jako organizacja związkowa reprezentująca pracowników zatrudnionych przy produkcji żywności, EFFAT wyraża głęboką troskę o warunki milionów pracowników zatrudnionych w rolnictwie i produkcji żywności, którzy dzisiaj mnożą swoje wysiłki, aby upewnić się, że jedzenie jest dostępne dla wszystkich.

Chociaż wszyscy korzystamy z ich niestrudzonej i nieodzownej pracy, środki podejmowane, aby mogli chronić swoje zdrowie często są zbyt słabe lub nawet zupełnie nieobecne.

Niestety dobrze wiadomo, że pracownicy rolni są często ofiarami trudnych i niepewnych warunków pracy i zatrudnienia w całej Europie. W niektórych regionach tysiące pracowników migracyjnych mieszka w żałosnych warunkach; w rudymentalnych schronieniach zbudowanych w odizolowanych i przeludnionych slumsach bez wody, elektryczności i toalet. EFFAT jest głęboko zaniepokojony znacznym ryzykiem związanym z zagrożeniem, że te nieformalne osady staną się punktami zapalnymi dla pandemii COVID-19, co byłoby druzgocące i prawdopodobnie wywołałoby niemożliwy do opanowania zagrożenie zdrowotne dla całych regionów. Wzywamy do niezwłocznego podjęcia działań w celu wyeliminowania tego ryzyka.

Pośród nędzy tych slumsów codzienne życie pracowników migracyjnych pozostaje niezmiennione, mimo środków ostrożności ustanawianych przez władze publiczne; brak informacji o zagrożeniach związanych z COVID-19, a przestrzeganie minimalnych wytycznych dotyczących społecznego dystansu jest po prostu niemożliwe. Stan biedy i marginalizacji sprawia, że pracownicy migracyjni jeszcze bardziej są narażeni na skutki tej globalnej pandemii. Długoletnie żądania EFFAT zapewnienia właściwego zakwaterowania dla pracowników migrujących zatrudnionych w rolnictwie należy obecnie uwzględnić jako kwestię pilną. Ponadto wszyscy pracownicy rolni w Europie potrzebują sprzętu ochronnego, aby móc nadal funkcjonować w pełni bezpiecznie. Nie mogą dłużej czekać.

W sektorze przetwórstwa spożywczego dowody wskazują, że wiele firm nie wdrożyło protokołów zapobiegawczych, czasami nawet wbrew środkom przyjętym przez organy krajowe.

Powoduje to niepewność, stres i często panikę wśród pracowników, a także powszechne obawy w związku z utratą miejsc pracy, będącą konsekwencją przestojów HORECA w kilku krajach.

Co więcej, ograniczenia w podróżowaniu w obrębie Europy i z krajów trzecich do Europy skutkiem COVID-19 powoduje również niedobory siły roboczej w sektorze rolnictwa. Zbiory wielu upraw są zagrożone, poczynając od sezonu zbioru truskawek w hiszpańskiej prowincji Huelva, a kończąc na zbiorach pomidorów w Apulii lub szparagów we Flandrii. Prace przy zbiorach angażują dużą liczbę pracowników sezonowych z Unii Europejskiej (Rumuni, Bułgarzy, Polacy itp.), jak również pracowników z Afryki Północnej i krajów subsaharyjskich. Jeśli sytuacja się utrzyma, zaopatrzenie w wiele produktów będzie narażone na ryzyko. Najlepszym sposobem na sprostanie temu wyzwaniu jest uczynienie sektora rolnego bardziej atrakcyjnym, z godziwym wynagrodzeniem, odpowiednim mieszkaniem i dobrymi warunkami pracy.

Aby rozwiązać te pilne kwestie, wzywamy Państwa do wsparcia i szybkiej interwencji, osiągając następujące cele:

1. Aby móc bezpiecznie pracować w czasie tej pandemii, wszyscy pracownicy rolni w Europie powinni korzystać z godziwych warunków mieszkaniowych. Jest to niezwykle pilne, jeśli chcemy uniknąć zagrożenia zdrowia w niektórych regionach Europy. Pracodawcy powinni być uważani za odpowiedzialnych za zapewnienie takich warunków również w przypadku, gdy osoby trzecie są wynajmowane do zapewnienia zakwaterowania. Aby przeciwdziałać rozprzestrzenianiu się wirusa, konieczne jest tworzenie i/lub poprawienie właściwych warunków sanitarnych. Podczas prac w terenie konieczne jest również zapewnienie ruchomych toalet i wyposażenia ochronnego.
2. UE powinna przedstawić wytyczne w celu zapewnienia zharmonizowanych protokołów w zakresie ochrony zdrowia pracowników w rolnictwie i produkcji żywności. Wszyscy pracownicy muszą być dobrze poinformowani o i chronieni przed ryzykiem związanym z wirusem. Ustanowienie scentralizowanego systemu zakupu sprzętu ochronnego (np. masek i rękawic) powinny być przyspieszone, aby uniknąć nieuczciwych praktyk. Wzywamy również Komisję do zwiększenia nacisku na ratyfikację konwencji MOP nr 184 (Bezpieczeństwo i Zdrowie w Rolnictwie) w tych państwach członkowskich, które jeszcze tego nie zrobiły.
3. Należy pilnie zwiększyć atrakcyjność sektora rolnego. Najlepszym na to sposobem, jest zapewnienie, że rolnictwo przynosi pracownikom rolnym godne wynagrodzenia i dobre warunki pracy wszędzie w Europie. UE może odegrać ważną rolę w osiągnięciu tego celu, dbając o to, by bezpośrednie płatności w ramach polityki rolnej (WPR) są uzależnione od przestrzegania przepisów prawa pracy, standardów socjalnych i układów zbiorowych pracy.
4. W czasach, gdy nieformalne osiedla, stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia, a sektor rolnictwa w Europie boryka się z niedoborem siły roboczej, koniecznością staje się uregulowanie statusu osób nieposiadających dokumentów, zwłaszcza w niektórych państwach członkowskich. To umożliwiłoby migrantom dostęp do opieki i legalnego zatrudnienia bez dyskryminacji lub wykorzystywania. Taka Regulacja nie może być jednak wykorzystywana jako okazja do zapewnienia taniej siły roboczej. Wręcz przeciwnie, powinna być sposobem na zapewnienie pełnego równego traktowania, chroniącym migrantów przed staniem się ofiarami praktyk gangsterskich, pracy nierejestrowanej i wyzysku. Jednocześnie żądamy aby UE przyspieszyła proces przeglądu unijnych przepisów

dotyczących azylu, zapewniając prawo do pracy dla osoby ubiegającej się o azyl nie później niż 3 miesiące po złożeniu wniosku.

5. Wzywamy instytucje UE i rządy krajowe do zmobilizowania wszystkich niewykorzystanych środków strukturalnych do wspierania Państw Członkowskich w zapewnieniu wsparcia finansowego i dochodowego dla wszystkich pracowników, w tym pracowników niestandardowych w rolnictwie i przemyśle spożywczym, którzy utracili pracę lub są w zawieszeniu w pracy. Żądamy również aby dostęp do Europejskiego Funduszu Globalizacyjnego (EFG) został rozszerzony w związku z zamykaniem przedsiębiorstw w sektorze przetwórstwa spożywczego - obejmujący również zamknięcia, które nie są ściśle związane z globalizacją, ale z tymczasowym brakiem surowców lub tymczasowym spadkiem rynku eksportowego. Ponadto EFFAT wspiera propozycję uruchomienia "obligacji unijnych Covid" jako środka przeciwdziałania ryzyku recesji.

Z góry dziękujemy za rozważenie tego listu i pozostajemy do Państwa dyspozycji w celu dalszej dyskusji na temat poruszonych kwestii i rozwiązań.

Z poważaniem,

Kristjan Bragason

Sekretarz Generalny EFFAT